

Teekond erilise lapse kõrval

Anneli Habicht

Eesti Puuetega Inimeste Koja tegevjuht

Alushariduse teabepäevad

aprill 2019

EESTI PUUETEGA INIMESTE KODA
THE ESTONIAN CHAMBER OF DISABLED PEOPLE

Mis on Eesti Puuetega Inimeste Koda?

1993 a. loodud puuetega inimeste organisatsioonide katusorganisatsioon 48 liikmesorganisatsiooniga:
16 maakondlikku koda ja 32 puude- või kroonilise haiguse üle-Eestilist organisatsiooni, sh erivajadustega laste vanemate organisatsioonid.

EESTI PUUETEGA INIMESTE KODA
THE ESTONIAN CHAMBER OF DISABLED PEOPLE

EPIKoja peamised tegevused

- Osalemine poliitikakujunduse protsessis
- Arendustegevused EPIKoja liikmetele ja koostööpartneritele
- Valdkondliku info kommunikeerimine liikmetele, puuetega inimestele ja kroonilistele haigetele
- Info- ja õppematerjalide väljaandmine
- Liikmesorganisatsioonide ja kodanike nõustamine
- Rahvusvaheline koostöö

Mida tähendab erivajadustega lapse vanema roll?

Lapse erivajadus on perele alati ootamatu ja võib kaasa tuua:

- teadmatus, hirmu, abituse, mille osaks on sageli ka lapse erivajaduse eitamine
- süü- ja läbikukkumistunde
- ebareaalsed ootused lapsele, iseendale vanemana, aga ka sotsiaal- ja haridussüsteemile
- vajaduse praktilise ja päriselt abistava info järele reaalajas

Miks on lasteaia-aastad erivajadustega lapsele eriti olulised?

Erivajadustega laps vajab kooliks valmistudes lasteaeda veel rohkem kui erivajadusteta laps!

- Harjumine võõraste täiskasvanutega
- Harjumine eluga grupis ja iseendaga grupis
- Harjumine reeglite ja päevarutiiniga
- Varane märkamine on varase sekkumise eelduseks
- Tugispetsialistide abi tuleb lapse juurde (kui tuleb...)
- Lasteaialapse vanemad saavad käia tööl, et tulla paremini toime vanema rolliga

Miks on lasteaia-aastad erivajadustega lapse vanemale eriti keerulised?

- “Soov tappa sõnumitoojat” ehk see võib olla esimene kord, kui lapse erivajadust märgatakse
- Soov peita pea liiva alla on loomulik ja kergesti saavutatav
- Vanem võib juba olla kogunud tõrjumist ja hellaks tehtud
- Vanemal ei ole häid valikuid
- Vanemal endal ei piisa ressursse – teadmisi, oskusi, aega

Mida ootab erivajadustega lapse vanem lasteaialt?

- Kõike seda, mida ootab ka erivajadusteta lapse vanem
- Mõistmist, toetamist, kannatlikkust
- Delikaatsust, toetavat personaalset nõustamist
- Lapsega tegelevate eri osapoolte (nt õpetaja, abiõpetaja, tugispetsialistid, tugiisik, lasteaia juht jne) omavahelist koostööd
- Erivajadusteta laste ja nende vanemate hoiakute kujundamist
- Praktilist infot
- Soovitusi kooliteeks

Kust saab abi lasteaed?

- Lasteaia pidajalt ehk KOVilt
- Piirkondlikest Rajaleidja keskustest
- Kolleegilt-tugispetsialistilt (kui veab😊)
- Koostöövalmilt lapsevanemalt
- Lapse tugivõrgustikult (nt perearst, rehabilitatsioonimeeskond)
- Erivajadustega laste vanemate MTÜ-dest

KÄSIRAAMAT

Abiks lapsevanematele, lähedastele, aga ka spetsialistidele

Lapse elukaare kontekstis sünnist kuni täiskasvanuks saamiseni, koos kogemuslugudega

Väljaandja: EPIKoda

Koostajad: Helen Kask ja Anneli Habicht

3 eesti k trükki (2016-2017, tir. 6000)

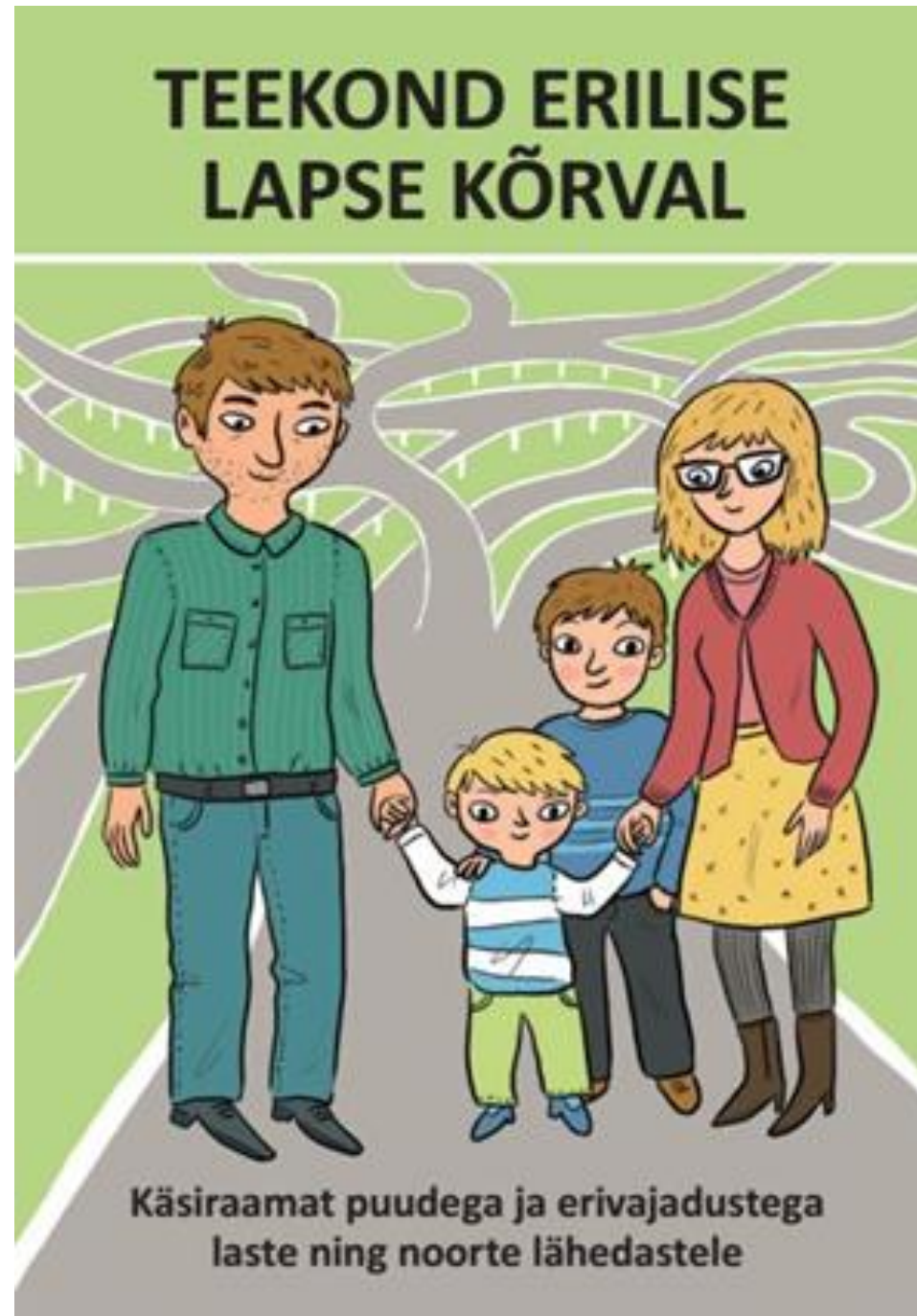
1 vene k trükk (2017, tir. 4000)

E-versioon

Täiendatud ja parandatud kordustrükk tuleb 2019 lõpuks

EESTI PUUETEGA INIMESTE KODA
THE ESTONIAN CHAMBER OF DISABLED PEOPLE

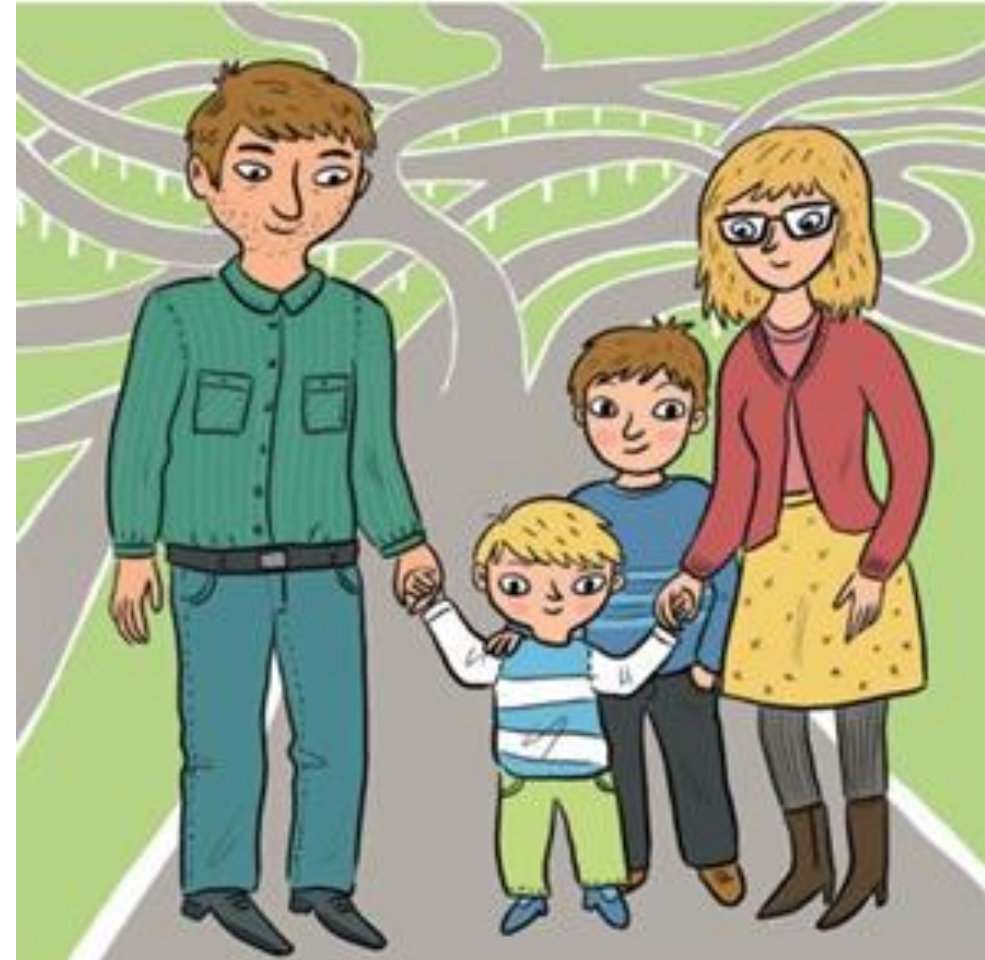
Käsiraamatu teemad:

- Vanema psüühiline toimetulek
- Puude määramine lapseas
- Riigi teenused ja toetused
- Sotsiaalne rehabilitatsioon
- Taastusravi
- Abivahendid
- KOV teenused ja toetused
- Lapsehoiuteenus
- Alusharidus
- Põhiharidus
- Töövõime hindamine
- Töölane rehabilitatsioon
- Puude hindamine täiskasvanueas
- Kutseharidus
- Keskharidus
- Kõrgharidus
- Erihoolekande teenused
- Eestkoste seadmine

EESTI PUUETEGA INIMESTE KODA
THE ESTONIAN CHAMBER OF DISABLED PEOPLE

TEEKOND ERILISE LAPSE KÕRVAL

Käsiraamat puudega ja erivajadustega
laste ning noorte lähedastele

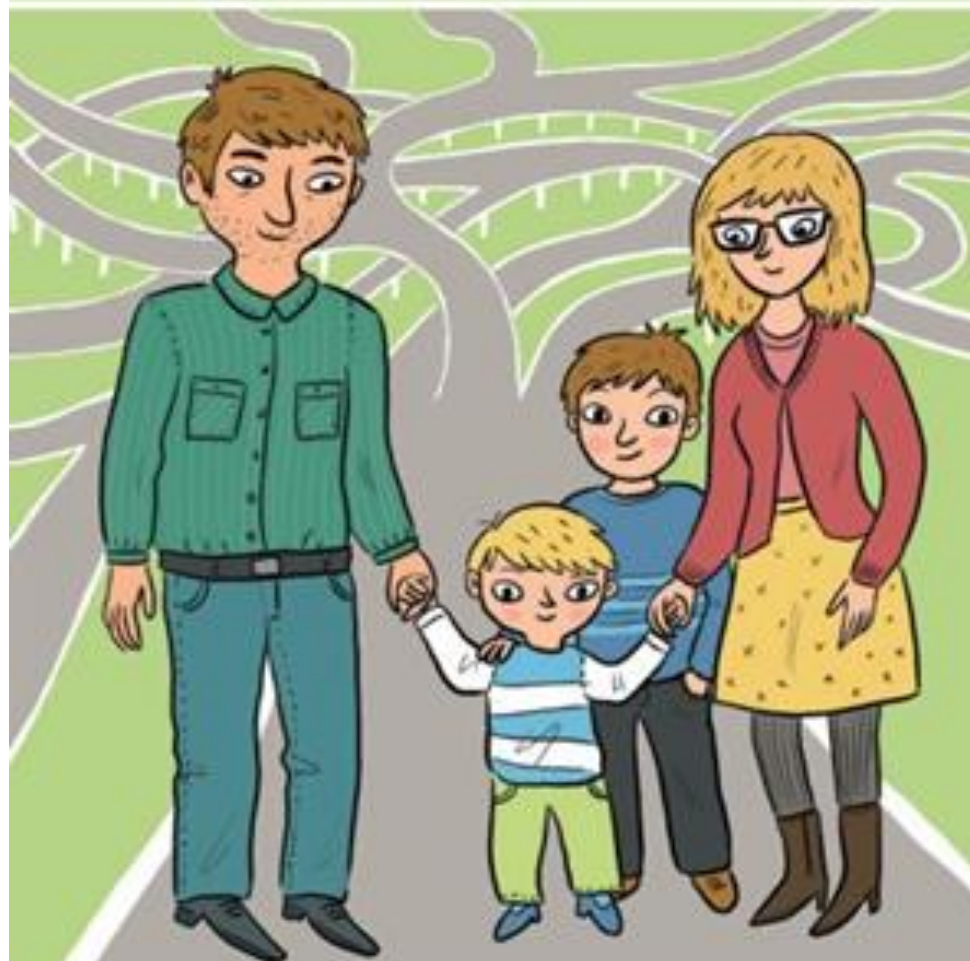
Kust raamatut saab?

Käsiraamatu e-versioon
eesti ja vene keeles:
www.epikoda.ee/trykised

EESTI PUUETEGA INIMESTE KODA
THE ESTONIAN CHAMBER OF DISABLED PEOPLE

TEEKOND ERILISE LAPSE KÕRVAL

**Käsiraamat puudega ja erivajadustega
laste ning noorte lähedastele**

Lisainfo:

Eesti Puuetega Inimeste Koda

E-post: epikoda@epikoda.ee

Tel: 661 6614

Aadress: Toompuiestee 10, Tallinn

Kodulehekülg: www.epikoda.ee

Facebook: Eesti Puuetega Inimeste Koda

EESTI PUUETEGA INIMESTE KODA
THE ESTONIAN CHAMBER OF DISABLED PEOPLE